

متادون

گردآوری

فاطمه معمار (کارشناس پرستاری)

زیر نظر

واحد مراقبتهای دارویی بیمارستان علامه بهلول گناباد

طبقه بندی درمانی: ضد درد و ضد تب
طبقه بندی مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف

متادون برای کنترل درد شدید و درمان کمکی قطع وابستگی به اپیوئیدها و از راه تزریق برای ایجاد بی‌دردی در زایمان به کار می‌رود.

مکانیسم اثر

-متادون یک آگونیست شبه تریاک است و مانند مورفین با پیوند به گیرنده‌های اختصاصی داروهای شبه تریاک اثر ضد درد خود را اعمال می‌کند. مصرف این دارو تنها برای دردهایی شدید و مزمن و همچنین سندرم قطع مصرف مواد مخدر توصیه شده است.

فارماکوکینتیک

از راه تزریقی و خوراکی جذب خوبی دارد، در کبد متابولیزه می‌گردد. به طور عمده از طریق کلیه‌ها و مقدار کمی از آن نیز از طریق صفرا دفع می‌شود. پیوند دارو به پروتئین پلاسما زیاد و نیمه عمر آن 15-25

ساعت می‌باشد. زمان شروع اثر ضد دردی دارو از راه خوراکی 30-60 دقیقه و از راه تزریق عضلانی 20-10 دقیقه و طول مدت اثر ضد دردی 4-5 ساعت می‌باشد.

منع مصرف

این دارو در صورت وجود اسهال شدید همراه با کولیت پسودوممبران ناشی از مصرف سفالوسپورین‌ها و پنی‌سیلین‌ها، اسهال ناشی از مسمومیت و ضعف حاد تنفسی نباید مصرف شود.

عوارض جانبی

تهوع و استفراغ (به‌خصوص در شروع مصرف) بی‌هوشی، خواب‌آلودگی، کمی فشار خون و تضعیف تنفس با مصرف مقادیر زیاد، اشکال در ادرار کردن، اسپاسم صفرا یا مثانه، خشکی دهان، تعریق، سردرد، گرگرفتگی صورت، سرگیجه کاهش ضربان قلب، تپش قلب، افت فشار خون وضعیتی، افزایش فشار خون ریوی، کاهش دمای بدن، توهم، حالت خماری، تغییر خلق خو، وابستگی، اختلال در تفکر، تنگی

مردمک چشم ، بشورات جلدی ، کهیر و خارش از عوارض جانبی این دارو هستند.

تداخلات دارویی

فنی توئین و ریفامپین ، متابولیسم متادون را تسریع کرده و اثرات آن را کاهش می دهند. اگر به طور همزمان با سایر داروهای تضعف CNS مصرف شود. تضعیف CNS تشدید شده می تواند موجب ایجاد ضعف تنفسی و کاهش فشار خون شود. مصرف همزمان با داروهای شبه آتروپینی نیز موجب تشدید احتباس ادرار و یبوست شده و ممکن است انسداد فلجی روده ایجاد نماید. مصرف بوپرنورفین بیش از مصرف یک داروی ضد درد اوپیوئیدی ممکن است اثر درمانی داروی ضد درد را کاهش دهد. مصرف همزمان نالترکسون در بیمارانی که به داروهای ضد درد اوپیوئیدی وابستگی جسمی دارند، ممکن است سبب بروز علائم قطع مصرف دارو شود.

هشدارها

1- در موارد زیر باید با احتیاط فراوان مصرف شود :
آسم ، کم بودن ذخیره تنفسی ، التهاب روده و بیماری تنفسی

2- این دارو ممکن است سبب بروز وابستگی شود.

توصیه های دارویی

1- این دارو نباید بیش از مقدار توصیه شده مصرف شود .

2- اگر پس از چند هفته مصرف دارو ، پاسخ مطلوب حاصل نشد ، بدون مشورت با پزشک مقدار مصرف دارو نباید افزایش یابد .

3- در صورت فراموش کردن یک نوبت مصرف دارو ، به محض به یاد آوردن ، آن نوبت باید مصرف شود مگر اینکه تقریباً زمان مصرف نوبت بعدی فرا رسیده باشد. مقدار مصرف بعدی نیز نباید دو برابر گردد .

4- از مصرف فرآورده های حاوی الکل و سایر داروهای تضعف CNS با این دارو باید خودداری شود .

5- در صورت بروز سرگیجه ، خواب آلودگی ، منگی و احساس کاذب سرخوشی باید احتیاط نمود .
6- هنگام برخاستن ناگهانی از حالت خوابیده یا نشسته باید احتیاط نمود .

7- قبل از مصرف دارو پس از مصرف طولانی مدت ، باید با پزشک مشورت شود. قطع تدریجی مصرف دارو ممکن است ضروری باشد.

تفاوت متادون با مورفین

- اثر ضد درد متادون به اندازه مورفین قوی نیست ، اما طول اثر متادون از مورفین بیشتر است.
- اثر ضد درد مورفین تا 4 ساعت است ، اما متادون تا 12 ساعت اثر بخشی دارد.
- به علت اثر بخشی طولانی متادون برای ترک اعتیاد مناسب است ، ولی بدلیل طولانی اثر بودن متادون نسبت به مورفین احتمال تجمع متادون در بدن (عوارض متادون بر کبد ، در اختلالات کبد و کلیه دوز متادون باید اطلاع شود) بیشتر است.
- اثر دپرسیون تنفسی متادون از مورفین بیشتر است.
- مدت زمان ترک متادون بیشتر از مورفین است.